

Gilbert Svensson,
stenarbetare, numera pensionär
Ängeholm

-När började du arbeta i stenbrott?

1958 började jag arbeta i stenbrott, i Kråkemåla hos AK Fernströms, fram till 1973. Under många år arbetade jag

bara på stenbrottet i Ängeholm under vinterhalvåret, eftersom jag hade gård med mjölkkor. Från 1998 till 2001 arbetade jag hos Wimmer, också i Kråkemåla. Mina bröder, Morgan och Reynold har också jobbat i stenbrott, Morgan bor i Åkerholm där jag är född. *(en väg leder till Åkerholm som man inte tror skall ta slut, red. anm.)* Min far var fiskare och även jordbrukare till viss del.

- ville du börja arbeta i stenbrottet eller hade du inget val?

Nej jag hade inget val, det fanns inget annat. *- på en bild jag fått låna av dig kan man se styrelsen för fackföreningen, vad hette den?*

Stenarbetarförbundet, jag var kassör i den

fram till 1970.

Ända fram till 1965 jobbade vi även lördagar till klockan två.

- hur går det till i stenhanteringen, när någon beställer sten?

Då är det sprängning och ta ut råblock. Det var att borra tätt med hål och så "svalde" vi först...

- vad betyder "svalla"?

Liggande hål, vågrätt in i berget, oftast var det ett naturligt "slag" kanske tio meter bort. Hålen skulle då vara ungefär nio och en halv meter in i berget och så fyllde man det med krut, propp och krut igen. Gick det bra så sprack den borta vid "slaget" och lossnade från bergväggen. Det var två som satt på två plank och så satt en med foten på borrmaskinen och tryckte mot den andre, dammet stod som ett moln omkring huvudet. Det kunde vara vid en bergvägg som var tio meter hög. Inte hade vi några skydd heller.

- ni hade inga hörselskydd – när kom det?

Runt 1965 började det komma sådana där små gula hörselproppar och början på 70-talet kom det hörselskydd.

-vad gör man efter att ett sådant där stort stycke har lossnat?

Det var samma igen, bygga ställningar borra hål och "svalla" och skjuta högre upp i stycket tills det var i bitar som det skulle vara. Sedan blev det upp till "huggbacken" med kran. Där fortsatte man med att kila och hugga ner i mindre bitar. På huggbacken, det var under kranen, skulle bitarna huggas i räta vinklar. Kantjärn användes, en slog med slägga och en höll i. Det fick inte vara några bucklor på stenen. Till sist var det en mejsel som användes för att ta bort bucklor som skulle bort.

- det måste väl ha blivit flisor både av sten och metall som kunde stinka iväg och skada?